

Securitatea împotriva studenților Iași, 18-19 mai 2023

În dimineața zilei de 18 mai 1983, organele de Securitate ale statului comunist au descins la domiciliile mai multor redactori și colaboratori ai revistelor studențești ieșene *Dialog* și *Opinia studențească*, perchezițiile și interogatoriile continuând până spre toamna aceluiași an, când Alexandru Călinescu și Sorin Antohi, demisi de la *Dialog*, și Liviu Antonesei, demis de la *Opinia studențească*, au fost judecați separat, în cadrul unor ședințe „întredeschise“ ale comitetului PCR din Universitatea „Al. I. Cuza“ Iași.

Pentru evocarea momentului, Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) în parteneriat cu Universitatea „Petre Andrei” din Iași și Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Române au organizat la Iași, în perioada 18-19 mai, o serie de manifestări sub un titlu generic sugestiv: *Securitatea împotriva studenților. 40 de ani de la descinderea poliției politice comuniste în casele redactorilor revistelor studențești ieșene*. Proiectul a fost coordonat de Valeriu-Bogdan Preda, expert IICCMER, în colaborare cu Prof. univ. dr. Sorin Bocancea, Rectorul Universității „Petre Andrei” din Iași, beneficiind de întreaga deschidere și susținere din partea Prof. univ. dr. Florin-Daniel Șandru, Președinte Executiv al IICCMER, Victor Sămărtinean, expert IICCMER și Sorin Antohi, unul dintre principalii actori ai „Grupului de la Iași”, afectat direct de represaliile organelor de Securitate. De altfel, motivația organizării unui astfel de eveniment a fost expusă atât de Daniel Șandru, cât și de Sorin Bocancea.

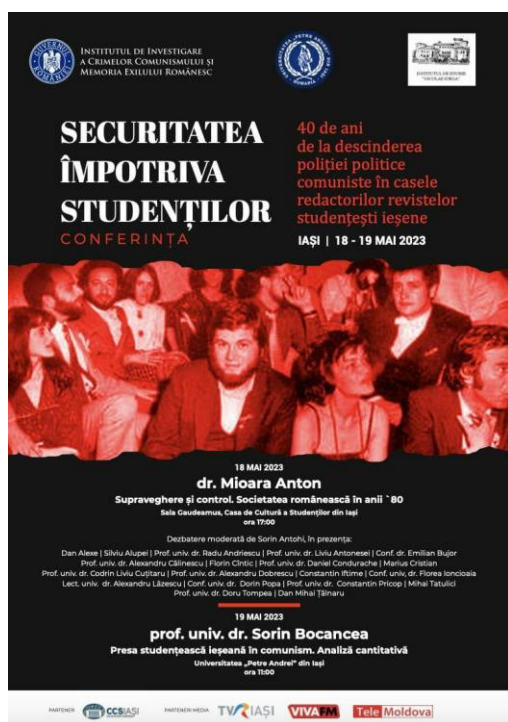

Foto 1: Afișul evenimentului

„Consider că evocarea acestui moment important din comunismul târziu, la 40 de ani de când s-a întâmplat, este o datorie de onoare. Iar asta, mai cu seamă în condițiile în care putem beneficia de mărturiile celor care, fiind atunci jurnaliști la revistele studențești *Dialog* și *Opinia studențească*, au fost anchetați de Securitate. În plan personal, e și o datorie față de

Iașul universitar, în care m-am format și de care sunt legat direct, ca profesor, dar și față de generațiile de studenți jurnaliști care au trecut prin redacția *Opinia studentească*, al cărei redactor-șef am fost în 1999. E și un act de recuperare a ceea ce a însemnat presa studentească în perioada controlului total al societății în timpul regimului ilegal și criminal comunist, complementar remarcabilelor cercetări realizate de politologul Sorin Bocancea în această direcție”, a declarat Daniel Șandru.

„Evenimentul reunește personalități ale vieții academice și culturale din Iași și nu numai, elementul comun al acestora fiind acela ca au activat în presa studentească ieșeană din perioada comunismului. Faptul că marcăm 40 de ani de la descinderea securității la domiciliile redactorilor din presa studentească nu înseamnă ca discuțiile vor avea ca subiect doar acel moment, ci presa studentească ca fenomen în ansamblu. Este un bun prilej atât pentru elevii și studenții ieșeni, cât și pentru cei interesați de subiect, pentru a se întâlni cu legendele vieții ale presei studentești. Prin conferința pe care o voi susține pe 19 mai, vom schimba stilul și metoda, trecând de la istoria orală la analiza cantitativă a presei studentești ieșene din perioada comunistă”, a declarat Sorin Bocancea.

Pe 18 mai, zece dintre colaboratorii cu funcții în redacțiile revistelor *Alma mater/Dialog*, *Opinia studentească* și *Viața Politehnicii* s-au reunit în sala „Gaudeamus” a Casei de Cultură a Studenților din Iași pentru a rememora episoade din viața redacțională de atunci, în prezența a peste osută de elevi, studenți și de alte persoane interesate de subiect. În deschiderea evenimentului, din partea Consiliului Județean a vorbit Marius Lucian Lupu. Doamna dr. Mioara Anton, director adjunct al Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Române, a deschis seria manifestărilor științifice printr-o conferință intitulată, „Supraveghere și control. Societatea românească în anii '80”. Alocuțiunea a reprezentat prilejul ideal prin care cei prezenți în sală au fost introduși în atmosfera anilor '80.

Foto 2: Mioara Anton și Constantin Pricop

A venit apoi rândul celor care au fost implicați direct în evenimentele din 18 mai 1983 să-și prezinte poveștile, aceste micro-istorii ce au creat un tablou amplu al fenomenului. Astfel, au putut fi văzuți și ascultați: Dan Alexe, Liviu Antonesei, Alexandru Călinescu, Florin Cîntic, Constantin Iftime, Florea Ioncioaia, Dorin Popa, Constantin Pricop și Doru Tompea (pe atunci președinte organizației studenților comuniști ieșeni). Sorin Antohi, care a avut și ideea acestei manifestări, a fost moderatorul întâlnirii. În public, pe lângă o majoritate de elevi și studenți, se aflau și unii dintre foștii redactori, colaboratori sau cititori. Șirul celor prezenți în sală a fost completat de experți ai IICCMER, universitari, precum și de jurnaliștii Dan Turturică și Cătălin Sava.

Foto 3: Daniel Șandru, Constantin Pricop, Florin Cîntic, Dan Alexe, Alexandru Călinescu, Dorin Popa, Liviu Antonesei, Sorin Antohi, Constantin Iftime, Florea Ioncioaia și Doru Tompea

Pe 19 mai, în Aula Universității „Petre Andrei” din Iași, Sorin Bocancea a susținut o conferință, pornind de la manuscrisul în curs de apariție al cărții sale omonime, *Presa studențească în comunism. Analiză cantitativă*. Deși publicul a fost ceva mai restrâns numeric, discuțiile au fost atractive, în sală fiind și persoane ce nu au participat la evenimentul din ziua precedentă dar care au fost puternic implicate în presa studențească, preum Prof. univ. dr. Daniel Condurache.

Foto 4: La Conferința *Presa studențească în comunism. Analiză cantitativă*

La finalul evenimentului, s-a stabilit editarea unui volum cu transcripșul întregii manifestări, ce urmează să apară până la finalul anului 2023, cu sprijinul ICCMER. De asemenea, înregistrările video ale celor 3 momente pot fi găsite pe pagina de Facebook/YouTube a ICCMER, precum și pe pagina de Youtube a Universității „Petre Andrei” din Iași.

Grupaj realizat de Valeriu-Bogdan Preda